

Kommunen og civilsamfundet *Et bidrag til kvalitetsreformen* **Idéoplæg**

Prolog: Vi skal have genskabt den ansvarsdeling mellem kommunen og civilsamfundet, der er hele idégrundlaget bag de "bløde" kommunale opgavefelter. Med andre ord: Der er behov for at genfortælle meningen med den offentlige sektor.

Lars Lundgaard

Indhold

Dette er et oplæg til nytænkning af samspillet mellem kommunen og civilsamfundet – og hermed et bidrag til kvalitetsreformen. Det består af:

Del 1: 4 cases anno 2011

Del 2: Oplæg til kommunale forsøgsprojekter

Del 3: Projektorganisering og tidsperspektiv mv.

Del 1. 4 cases anno 2011

Case nr. 1. Daginstitutionen Humlebi

Humblebi ligger i en større provinsby. Der er 60 børn fra 3 - 6 år. Normeringen er som den altid har været – sammensat af leder, afdelingsledere/pædagoger og medhjælpere.

Humblebis fysiske rammer er: Den gule murstensbygning omgivet af legearealer på matriklen. Endvidere en del af kantinen (uden for fabrikkens myldretid) hos en lokal virksomhed, der er sponsor/samarbejdspartner – den nærliggende idrætsforenings baner – en nærliggende park, der er indrettet som "opdagelsesrum" for børnene (og alle andre børn i kommunen) – og selvfølgelig skoven og egnens natur.

Humblebis brand er selvfølgelig navnet. "Humblebi" - vi ved det jo alle sammen. Det med at kunne noget *på trods*. I 2009 etableredes foreningen "Humblebis venner" – men det blev hurtigt til "Humblebis Vinger" (krævede ikke megen fantasi).

Foreningen "Humblebis Vinger" har 7 faste i "Kroppen" (bestyrelsen) og til enhver tid 10-15 løst tilknyttede på konkrete aftaler. Her i september 2011 er de i alt 20 "Vinger": 8 bedsteforældre, 3 andre voksne frivillige, 7 forældre og 2 unge fra 9. klasse. Der er 12 mænd og 8 kvinder (bevidst satsning).

Vingerne er i aftalt tilstedeværelse/aktiviteter i alt 50 timer i uge 15. Dvs. 10 timer pr. dag fordelt på normalt 3-5 personer. Mange er "Vingernes" aktiviteter afspejler traditio-

nelle kønsrollemønstre. Hos Vingerne har man den holdning, at man er til for børnene (og egen glæde ved livet) - ikke som forandringsagenter i kønsrollekampen. Et par eksempler:

Peter, 64 år, morfar, pensionist: Kommer hver onsdag. Samler 5 drenge på 3-6 år, der i 2 timer udelukkende er i gang med boldøvelser. Peter er samtidig Vingerens koordinator i april kvartal 2009. Han styrer Vingerens hjemmeside, koordineringen til Humlebiens ledelse/egne aktiviteter og aktivitetsplanen for Vingerne (sygdom/afmelding etc.). Alle Vinger melder sig ind på aktivitetskalenderen via nettet. Peter er også med i "Kroppen".

Ilse, mor, deltidsansat IT konsulent: Kommer som oftest to eftermiddage om ugen fra kl. 15.00 - 16.30 og sidder ind under frugtspisning og med læsning/leg for de efterhånden eftermiddagstrætte børn

Anton, 9. klasses elev. Kommer mandag eftermiddag - og har samvær med 8 piger/drenge om opbygning af modeltogbane (Anton er medlem af modeltogklub). Der er indrettet et "Antons hjørne".

Effekt: Humlebiens personale kan intensivere det bevidste pædagogiske arbejde ud fra institutionens værdigrundlag og visioner/mål. Alle børn oplever samvær med kvinder og mænd. De 20 Vinger oplever, at de bruger deres liv ordentligt. Kvaliteten overfor børnene er samlet set øget.

Case nr. 2. Ældrecentret Birkevang

Traditionelt ældrecenter med 72 boliger, aktivitetscenter, fælleslokaler etc. Alle ældre er så fysisk og/eller mentalt "gamle", at de har behov for en del hjælp.

Forhistorien er, at Birkevang som de fleste ældrecentre har opbrugt det meste af døgnets personaleressourcer hen på eftermiddagen. Når beboerne har været i terapien indtil ca. 15.00 - ja, så er man stort set overladt til sig selv. Mange "hænger" lidt hvileløse - og det er jo for så vidt OK, for man bor jo formelt i egen lejebolig. Og man har ikke betalt for social mandsopdækning.

På Birkevang registrerede man i 2008, at pårørende - og lokalsamfundets pensionerede kvinder var rimeligt gode til at agere som besøgsvenner. Mændene så man stort set ingen ting til. Bort set fra nogle solide sønner til beboerne. Og mændene blandt centrets beboere var generelt ensomme. Logisk nok. Mænd er ikke til small talk. Ældre, handicappede mænd er ikke opsøgende og udadvendte. Mænd skal *gøre* noget og *være sammen* om noget. Derfor fylder mænd også rigtigt meget i det frivillige foreningsliv - mens de er unge/voksne.

"Barken" (kælenavnet på "Birkevangens Venner") - hér i april 2011 - består af en fast kerne, der har sluttet sig sammen. I alt 12 personer. Men herudover er udbudt en række aktiviteter for løst tilknyttede "Barker". Og hen over vinteren 2009-10 var involveret om-

kring 30 pårørende/borgere. Der har især været fokus på mand-mand relationerne. Eksempler:

Karl er 71 år og pensionist – tidligere formand for lokal idrætsforening. Karl kommer fra oktober til maj – tirsdag og onsdag aften kl. 20.00 og tænder for fadølsanlægget og sportskanalen. Der samles mellem 5 og 10 mænd hver gang – de fleste i kørestol, som Karl og en pårørende, der er med – henter. 2 -3 kvindelige beboere er også begyndt at troppe op. Også et par mænd fra nabolaget har sluttet sig til – og giver en hånd med. Et par af centerbeboerne køres af aftenvagten. Resten hentes efter behov af Karl og de andre frivillige. Den står på europæisk mesterskabsfodbold og øl og vand fra fadølsanlægget. Hverken mere eller mindre. Hyggeligt samvær som mænd nu synes. Hvor kvinder har adgang.

Der er 10 andre aktiviteter budt ud. Det er helt tydeligt, at man får pensionerede og pårørendemænd fra lokalsamfundet til at komme, hvis de selv får noget ud af det. Hvis én af deres egne interesser er i fokus. Så der udbydes interesseaktiviteter om eftermiddagen og aftenen. Alt muligt. Fra opbygning af en gammel Porche 1952 som 4 ældre mænd troligt hjuler hen og følger med i – det foregår i garageanlæg ved plejecentret – til en Dirch Passer- videofilm-serie fra 50-60'erne.

Som et led i projektet er indgået en aftale med en skoles 8 klasse, der som valgfag har "civilsamfundstjeneste". 12 elever er 2 timer pr. uge inde som hjælpere for en ældre beboer vedr. indkøb, anden praktisk bistand, kommunikation (via den bærbare PC'er) med omverdenen etc.

Effekt: Mere omsorg og "liv" - og mindre stress (og dårlig samvittighed) for personalet, der kan *fokuserer* på dagtimerne. Man kan næsten se en udvikling, hvor civilsamfundet står for aktiviteterne fra 15-sengetid. Og i weekenden. Idet vi husker, at de ældre selv bestemmer – og at ensomhed foran fjernsynet kan være en herlig beskæftigelse. Birkevang har fået et kvalitetsløft.

Alternativ effekt: På et af de andre plejecentre, der har sat forsøg i gang som Birkevang, er centrets drift overtaget af nogle af civilsamfundets andre organisationer. Helt konkret hér en boligforening og idrætsklub i fællesskab. Centret har indgået overenskomst med kommunen om driften.

Case 3. Bocenter Vestervang (for psykisk handicappede)

Rammen: 36 voksne psykisk handicappede (mange også fysisk). Eneværelser af god standard. Fælles køkken/opholdsstuer.

Udviklingsmål: Synlig ledelse ud fra værdisyn og pædagogik rettet mod øget livskvalitet. Endvidere (efter mange skandalesager andre steder i landet): Bocentret skal være *transparent*.

Det skal sikres, at evt. uløste problemer i forhold til beboerne lynhurtigt spottes. Ikke af beboerne alene - fordi de generelt er taknemmelige og ikke er magtfulde nok i deres forudsætninger. Den transparente skal komme fra:

- Beboerråd
- Pårørenderåd
- Forvaltningskontrol
- *Provoteamet*

"Provoteamet" består af pædagogernes tillidskvinde og 2 borgere fra byen, der frivilligt er gået ind i et "provokorps", der også indgår i andre af kommunens (regionens) bo-centre.

"Provoteamet" har én eneste opgave: Være til stede et par gange om måneden, snakke med dem, man har lyst til - beboere, pårørende, medarbejdere, lederen - altid se alting som beboernes advokater med blikket vendt mod stedets værdisyn og mål. "Provoteamet" har særlige "Provoteamjakker" med stort logo på ryggen. Alle ved, hvem de er - og hvorfor de er der.

I alt 20 borgere - heraf de fleste uden for arbejdsmarkedet - deltager i storkommunens provoteams. De får en særlig "Provouddannelse".

Effekt: Provoteamet er afgørende med til at skærpe den pædagogiske bevidsthed - men også beboernes eget ansvar for at opføre sig ordentligt og spille med på de fælles aftaler og mål. Kvaliteten er højnet.

Case 4. "Parkens fjender"

Vi befinder os i en større dansk provinsby ved vandet. I byen er der i alt 7 parker/grønne områder. En gruppe på 5 pensionister kom til at drøfte de dér møgkedelige pæne arealer, der ikke var til andet end at gå rundt i og glo på græs, planter og træer. Lidt fugleliv. Typisk dansk nøjsomhed.

De 5 har tidligere spillet sammen på byens oldboyshold i en årrække. Nu er det mest ved snakken. Men de er lege- og konkurrencebørn i hjertet stadigvæk.

De har oprettet idrætsklubben "Parkens fjender" og skrevet kontrakt med kommunen. Har fået stillet 250.000 kr. til rådighed. Til gengæld har de 5 gamle knægte - med hjælp fra alle de håndværkere i byen, som de har spillet bold med gennem årene - etableret og nu vedligeholdt (i samarbejde med "de grønne fra kommunen") 10 udendørs konkurrencer/lege fordelt i de 6 parker. Det er alt fra en putting green over forhindringsbane til Kongespil, miniorienteringsløb og målvæg (med pointhuller til boldene). De har udarbejdet et kort over konkurrenceturen gennem byen. Den bruges flittigt af skoler, institutioner og turister - blandt andet dem fra lystbådehavnen, der har brug for at få brugt kroppen - og besøge byen.

Effekt: Kommunen har gennem et par år inviteret ildsjæle til at tage "frække initiativer" – og "Parkens fjender" fik straks med og modspil – der blev til kontrakten nævnt ovenfor. Der er større kvalitet "på tværs" i den offentlige service/kommunens tiltrækning i forhold til egne borgere og besøgende.

Da man igangsatte "Parkens fjender" i 2009 evaluerede kommunen alle de landsbyaftaler, der formelt og uformelt fungerede ud fra "ansvarsdelingsprincippet". Det var rigtig mange landsbyforbedringer, der havde afsæt hér.

Sammenfatning

Vi oplever i vores kommune i september 2011 mindst 20 eksempler på, at kommunen og civilsamfundet er gået i formelt, struktureret samarbejde om at sikre øget kvalitet i de kommunale institutioner mv., hvor menneskers livskvalitet og læring etc. er i spil – og på andre kommunale opgavefelter.

Virkeligheden hér i 2008 viser allerede mange eksempler fra noget tilsvarende. På flere sygehuse findes frivillige patientstøtte-personer. Vi kender natteravnene, forældrenetværk, lektiehjælpere, foreningsguider, ungemæglere. Vi finder Frivilligpolitikker i mange kommuner, der mere eller mindre er i gang – især i samspil med frivillige organisationer. Og så har vi slet ikke nævnt foreningslivets mangfoldighed.

Del 2. Oplæg til kommunale forsøgsprojekter

a. Genfortælling af idégrundlaget bag de kommunale opgaver

De centrale kommunale opgaver er "menneskerettede". De har enorm betydning for barnet, den unges, voksnes, ældres læring, modning, værdighed, livskvalitet etc. De opgaver kan kun løses seriøst, hvis man som enhver anden virksomhed husker at lade al aktivitet og forandring afspejle virksomhedens idégrundlag. *Hvorfor er vi hér?* Hvorfor skal vi have daginstitutioner, skoler, ældrecentre?

Ansvarsområde	Idégrundlag (Hvorfor har vi det?)
Dagpleje og daginstitution	Som forældre er vi ikke i tvivl om, at vi er ansvarlige for vores børns opvækst på alle fronter. Men vi prioriterer udadvendte arbejdsfunktioner i dagtimerne. Derfor beder vi det lokale fællesskab om at dele dette ansvar med os for vores børn i arbejdstiden.
Skole	Som forældre er vi på alle måder ansvarlige for, at vores børn går ind i ungdoms- og voksertilværelsen med mulighed for - og lyst til at lære og fungere som "helt menneske". I et moderne samfund kræver det ekspertise på mange læringsområder, som vi ikke selv har. Og vi er heller ikke til stede i dagtimerne på grund af andre prioriteringer. Vi er meget bevidste om, at vi er ansvarlige for børnenes opdragelse i bredeste forstand – og at skolen deler ansvar med os vedr. opdragel-

	sen – og tager sig særligt af læringen (som vi selvfølgelig bakker op).
Ældrecenter	Mit ansvar dækker selvfølgelig mig selv og "min næste". Herunder mine forældre og andre pårørende – og de venner og bekendte, som jeg føler ansvar for. Men hvis jeg som ældre har behov for hjælp, ønsker jeg ingen formel afhængighed af mine børn. Denne danske model uden privat forsørgelsespligt er god. Det er rigtigt godt, at jeg kan leje mig ind i en bolig på plejecentret, hvor jeg kan få professionel hjælp. Det er fint, at vores offentlige system hjælper med det. Det er dejligt, hvis mine børnebørn og gamle venner har overskud til at besøge mig – men vi tager den derfra.

Idégrundlaget bag daginstitutioner, skoler, ældrecentre, boinstitutioner for handicappede etc. er klar nok: De bygger på den enkelte borgers egen ansvarsfølelse for "mig selv og min næste (fællesskabet)". Vi kan kalde det for "ansvarsdelingsforetagender". Eller "andelsforetagender".

Alt det fornuftige, som de kommunale opgaveområder kan lære af private virksomheder – og det vi får ud af konkurrence – handler om optimering. Bedst mulige kvalitet og målrealisering for færrest mulige ressourcer.

Sådan skal en daginstitution, en skole, et ældrecenter, en boenhed absolut tænke. Ja – i helt særlig grad. Det skal være de mest veldrevne "virksomheder" i kommunen. Fordi de forvalter fællesskabets skatte kroner. Og fordi store menneskelige velfærdsværdier er på spil. Enhver optimeringsprovokation i den offentlige sektor er mere end velkommen!

Vi må bare ikke skamride NPM¹ og ureflekteret slynge om os om med "servicevirksomhed" og "firmatisering", når vi omtaler et plejecenter, en daginstitution, et bofællesskab eller en skole. Selvfølgelig skal alle kommunale opgavefelter fungere, som var de konkurrenceudsatte – med optimeret (målrettet, effektiv) opgavevaretagelse på alle tangenter. Med alle de udfordringer og krav, det stiller ledelse og personale over for.

Forældrene m.fl. er ikke *forbrugere*, der kan sige til og fra efter at have læst på *service-deklarationen*. ENHVER virksomhed (også offentlige) afleder al professionalisering og udvikling af idegrundlaget.

Man overser let, at NPM har sin rod i en angelsaksisk folkekultur, der på mange måder overhales af den danske "vi tager ansvar på os nede fra og op -kultur" – præget af lav magtdistance, lav regelorientering og en sympatisk "jeg-vi-balance" – uden angst for bløde menneskelige værdier.²

¹ New Public Management

² G. Hofstede "Kulturer og organisationer" (Handelshøjskolens Forlag 1999)

En daginstitution er en daginstitution – en skole er en skole – de ord for "indholdet" er gode nok! I vores demokratiske system sender vi forældreansvaret om "hjælp fra fællesskabet" op via folketinget og ned igen via lovgivningsramme til kommunal opgavevaretagelse. Det ændrer ikke en tøddel ved idegrundlaget: Daginstitutionen er et sted, hvor pædagoger mv. varetager en del af forældrenes grundlæggende ansvar for deres børn.

En vigtig måde at forstå de lokale menneskerettede opgaveområder er derfor kæden: Personligt ansvar kommer før netværksansvar, der kommer før kollektivt ansvar (det fælles lokalt kommunale). Kun i helt særlige situationer sætter samfundet ind med myndighedsudøvelse (f.eks. ved velfærdstruede børn).

Når vi derfor kan stå i en situation på f.eks. daginstitutionsområdet og sige: *Vi har udfordringer! Vi har en al for skæv kønsrollefordeling, børnene oplever ingen mænd! Vi har for lidt tid til alle de pædagogiske udfordringer, læringsplaner etc! Vores fysiske rammer er ikke så gode! Vi føler os alt for pressede!* Hvad er så svaret?

Svaret er: Kære forældre og lokalsamfund (civilsamfund) – altså kære ansvarshavende parter – hvordan synes I, at vi (I og os i kommunen) skal tackle denne situation *sammen*?

Selvfølgelig kan svaret fra forældrene være: Send flere ressourcer fra fællesskassen! Send flere pædagoger herud! Så betaler vi gerne mere i skat ved kasse ét! Vi vil i øvrigt ikke involveres! Vi vil købe os fri!

Vi er som samfund i fuld gang med at lære forældrene disse svar! Er det det, vi vil og skal?

Og hvad nu, hvis vi slet ikke kan få alt det kvalificerede personale, som netop de menneskerettede opgaver fordrer?

b. Et ordentligt civilt liv i den tredje alder

Det karakteristiske ved dansk kultur er, at vi tager ansvar nede fra – Forenings- Danmark er et godt eksempel. Vi er ikke meget for ordre oven fra – fra folketinget eller andre. Vi vil selv og kan selv.

Der er derfor masser af ansvarlighed ude i civilsamfundet som et kulturelt grundvilkår. Den stigende ældregruppe er derfor det logiske svar på en del af den øgede civilsamfundsinvolvering.

Det rejser interessante etiske, mellem menneskelige spørgsmål og observationer. Kan man som 68-årig sund og rørig oplyst, uddannet borger leve med 15-20 år i fritidskarrusellen: Rejser, kulturoplevelser, golf, vennemiddage med god rødvin, passe børnebørn

ved sygdom etc.? Vil den enkelte ældre borger betragte dette som en anstændig måde at forvalte sit personlige ansvar på over for "min næste"?

Vi får svaret i løbet af de næste 10 år. Er det ikke værd at prøve, om rigtig mange danske ældre har en anden definition af "en ordentlig prioritering i tilværelsen"? Hvor man som en naturlig ting påtager sig civilsamfundstjeneste? Hvor man ikke kan komme uden om den indre "etiske fordring".³

En helt masse ældre gør det jo allerede. I foreninger, som netværk for børnebørn og ældre familiemedlemmer, venner etc.

Kobler vi idegrundlaget sammen med den mangel på arbejdskraft, vi formentlig støder ind i – medarbejdernes oplevelser af ikke at kunne magte alle forventningerne - og ældre borgers egen selvrespekt sammen – hvad får vi så?

Realisering af eksemplerne i del 1 – eller?

Det er jo også muligt, at det blive en forandring på hardcore betingelser: Vi kan ganske enkelt ikke prioritere de mange ressourcer til den offentlige sektors menneskeområder. Så vi privatiserer og "forsikringssikrer" os på områder som psykisk handicappede, dagpasning og ældreomsorg. Sender det i bogstaveligste forstand i hovedet igen på de mange individualisters personlige ansvar. Hvilket tvinger løsninger frem, der meget vel kan ligne de oven for beskrevne cases.

c. Virksomhedernes sociale ansvar

De sidste 10 år har virksomhedernes sociale ansvar været på dagsordenen i forskellige udgaver. Rigtigt mange virksomheder er særdeles bevidste om signalet til medarbejderne, når de lokalt og nationalt involverer sig på områder som kultur, idræt, foreningsliv, etik ift. underleverandører - og også i lokalsamfundets udvikling. Motivationen for at deltage – også i lokalsamfundets bløde udfordringer – er givet vis for opadgående.

Virksomhedens sociale regnskab vil i stigende grad favne virksomhedens indstilling – og praktiske evne i forhold til det rummelige arbejdsmarked. Ikke som en lovpligt – men netop som virksomhedens respons på nærheden til civilsamfundets brede ansvar "for hinanden".

d. Barriererne

Hvilke barrierer vil vi møde i forhold til de 4 cases beskrevet ovenfor?

Personaleorganisationerne: Det vil vi ikke acceptere – det er kommunens forsøg på skjult eller åbenlys nednormering. De frivillige har næsten status som strejkebrydere. Bliv væk fra vores arbejdsplads!

³ K.E.Løgstrup "Den etiske Fordring", Gyldendal.

Medarbejderne på de enkelte arbejdspladser kan opleve, at det at skulle samarbejde med frivillige bare er en ekstra byrde, fordi der skal koordineres – og det kan stille ekstra krav til opmærksomhed mod nye "kolleger" og være rolleforvirrende. Der kan også være en indirekte frygt for at blive kigget efter i sømmene hele tiden.

Lederne kan opleve det helt tilsvarende

Byrådet: Har egentlig meget lyst til at prøve nye veje for øget kvalitet via andre samspil mellem kommune og civilsamfund. Men orker ikke rigtigt – fordi man kan gætte sig til den massive kritik fra medarbejderne – hurtigt bakket op af forældre. Og nogle af byrådets medlemmer, der oplever automatisk advokatrolle for enhver medarbejderkritik – for slet ikke at tale om populisterne. Og journalister med holdningsløs mikrofon i hånden. For det har journalisterne jo lært: "*Den skyldige magt (kommune) og den uskyldige befolkning*" (herunder medarbejderne).

Formelle bestyrelser og råd

Der kan være formelle bestyrelser for daginstitutioner og skoler – og ældreråd m.fl., der kan opleve, at der "brydes ind i" et velfungerende magtfordelingsspil – at "tingene mudres til", etc.

Civilsamfundet: Utidig indblanding i mit liv – hér hvor jeg saftsuseme har leveret arbejde i 40 år – og vil være fri for nogen form for omklamring fra samfundets side – og slet ikke af en slags kollektiv dårlig samvittighed. Civilsamfundstjeneste i den tredje alder? Aldrig!

Regering og folketing: Vi kender automatpiloten i forhold til barriererne.

Men der vil ikke være folketingsbarrierer, hvis partierne finder deres eget idégrundlag – herunder forståelsen af det danske samfund – frem fra hylden. Gør de det – så er vejen vist! Det interessante er jo, at i det danske konsensus-samfund deler de fleste partier menneske- og samfundssyn – og så slås man om forskellige modeller for at nå frem til målene/realiseringen.

e. Projekt mål

Det er det overordnede formål med projektet at afprøve, i hvilket omfang nye måder at dele ansvar på mellem kommune og civilsamfund kan medvirke til at øge kvaliteten i den kommunale opgaveløsning.

Det er delmålene:

- At mindst 4 forskellige kommuner skal igangsætte forsøgsprojekter
- At afprøve ansvarsdelingsprojekter – direkte inde i opgaveområderne - i praksis
- At tydeliggøre "det professionelle rum" og "rummene for ansvarsdeling" på forskellige opgaveområder
- At vurdere, hvordan kvaliteten i de kommunale opgaveområder påvirkes
- At evaluere de kommunale projekter

- At opsamle erfaring, der kan inspirere til langvarige samspil mellem kommune og civilsamfund – en 2011-15 udgave af "kommunen og civilsamfundet".

f. Interessenter

Interessenterne i projekterne er:

- Den statslige interessevaretagelse (ministerier etc.)
- Kommunerne
- De faglige organisationer
- Nuværende frivillig-organisationer/aktører
- Medarbejderne på de enkelte arbejdspladser
- De borgere, der er berørte af projekterne som forældre og beboere
- Herunder formelle bestyrelser og råd
- Civilsamfundet generelt – herunder med særlig fokus på den ældre borgergruppe og store børn i de øverste klassetrin/ungdomsuddannelserne (fordi de i "civilsamfundstjeneste" kan få erfaring/læring – om "den danske ansvars-/involveringsmodel")
- Medierne

Del 3. Projektorganisation og tidsperspektiv mv.

a. Velfærdsministeriets rolle

Lundgaard Konsulenterne har præsenteret projektforslaget for Velfærdsministeriet, og ministeren ønsker projektet realiseret som det forsøgsprojekt, der hermed lægges op til. I samspil med ministeriet har Lundgaard Konsulenterne præsenteret projektet for de faglige organisationer, der generelt har sagt "OK – ingen bemærkninger – vi vil følge det".⁴

Også KL bakker op om projektet – og det er med KL aftalt, at 4 forsøgskommuner kan søge delfinansiering hos Momsfondet på 1 mio. kr. til hele projektperioden. Der er indsendelse til Momsfondet ultimo oktober 2008 med henblik på Momsfondets bestyrelsesmøde medio november 2008.

Velfærdsministeriet sikrer en samlet evaluering/erfaringsopsamling/formidling.

b. Projektejerskab

Det er den enkelte kommune, der beslutter, om man vil igangsætte projektet – og om dette foregår via interne ressourcer og/eller tilknytning af ekstern projektkonsulentkoordination.

c. Projektets finansiering

Projektet finansieres af kommunen. 4 kommuner indgår i forsøgsprojekter og kan forvente at opnå delfinansiering via momsfondet. Finansieringen kan omfatte:

⁴ FOA, BUPL, DLF, DSR og 3F

- Et grundbeløb til hvert opgaveområde/institution (til vikar/merbelastning etc.)
- Et grundbeløb til hver kommune til kommunalt projektsekretariat
- Et grundbeløb til hver kommune til ekstern konsulentbistand

Se vedlagte notat om finansiering.

d. Den lokale kommunale projektorganisation

Den kommunale projektorganisation fastlægges i den enkelte kommune. Kommunalbestyrelsen vil være projektejer. Der lægges således vægt på, at kommunen er ansvarlig for forsøgsprojekterne før, under og efter forløbet.

Kommunen kan i relation til de enkelte kommuneprojekter inddrage ekstern konsulentbistand.

e. Evalueringsmodel

Der aftales mellem deltagerkommunerne og Velfærdsministeriet, hvordan der sikres evaluering og formidling – således, at erfaringsopsamlingen såvel tilgodeser kommunens videreudvikling som andre kommuner og interessenter.

f. Projektforløb og tids-/handleplan

Fase	Tid
Aftale med 4 kommuner	September 2008
Finansieringsafklaring i kommunerne - internt budget - ekstern finansiering via momsfondet	September – oktober 2008 Ansøgning sendes i oktober 2008 Ansøgningsfrist 20. november 2008
Forsøgsområder udpeges af kommunerne	Ultimo 2008
Forsøg afprøves	2009 – 2010
Projekterevaluering	2010-11

g. De lokale projektforløb – et eksempel

Case: Daginstitution (DI)

Det forudsættes, at det er besluttet, at DI bliver et af forsøgsområderne – det følgende er en skitse, der skal færdigudarbejdes ved projektstart

Fase	Indhold
Projektbeskrivelse mv.	<ul style="list-style-type: none"> • Der er udsendt projektbeskrivelse med projektstyringsmodel • Der udsendes samtidig udfordrings-/dilemmanotat
Information	<ul style="list-style-type: none"> • Den lokale pressestrategi tilrettelægges og føres ud i praksis • Målgrupper – og info til hver målgruppe fastlægges • Infomøder med personale, bestyrelse, forældre m.fl. – cafémodel med god tid til spørgsmål og dialog

	<ul style="list-style-type: none"> • Spørgeskema digitalt/opsøgende virksomhed til alle forældre/bedsteforældre/engagerede personer omkring familien, der har barn i DI • Infomøde med skole/ungdomsuddannelse vedr. evt. involvering som led i undervisningsprojekt/aktivitet i fritiden • Infostrategi ift. at byrådet fastholder viden/ejerskab (ift. alle projekter)
Visions- og strategi-proces	<ul style="list-style-type: none"> • Der afvikles et fyraftensmøde (16.30 – 21.00) hvor der står "visioner – og strategiske analyser" på dagsordenen. Deltagerne er leder, personale. nøglepersoner fra bestyrelsen, frivillige, evt. andre. • På mødet udarbejdes "vision 2011 – cases" – altså fritstilling af fantasien vedr. alternative måder at skabe samspil på netop i denne institution. Det resulterer i 9-10 projektidéer • Projektidénotatet lægges ind på institutionens hjemmeside/projektsiden
Etablering	<ul style="list-style-type: none"> • 4 frivillige nøglepersoner indtræder som tovholdere (jf. casen oven for) – i startfasen med projektsekretæren/DI's leder som bagstopper • Det afsøges, hvor mange der på hvilke betingelser vil indtræde som DI's venner i forhold til projektidéerne (og andre ideer) • De digitale/praktiske styringssystemer der kitter netværket sammen – etableres • Samarbejdsmodeller med DI etableres • DI udarbejder revideret mål for personalets pædagogiske indsats i lyset af "den ekstra hånd" • Logbog/dagbog for alle involveringstiltag etableres • Fælles erfaringsmøder/evalueringer tidsfastlægges
Afprøvning i praksis	<ul style="list-style-type: none"> • 12 - 15 måneders forsøgsperiode • Fakta og deltageroplevelser samles løbende sammen i projektførelsesbeskrivelsen – midtvejsnotat • Midtvejsmøder
Afslutning	<ul style="list-style-type: none"> • Projekt rapport • Implementeringsplan med 5 års sigt

Lars Lundgaard
Partner
Lundgaard Konsulenterne